

shoot

NIEUW
foto
tijdschrift

Inspiratie voor betere beelden

Fotografieren aan het
Noordzeestrand

De kust anders in beeld

WIN Canon
EOS 500D
met 18-200 mm reislenz
t.w.v. € 1.449

Workshop

Zet je foto's op de kaart
met GPS en Google Earth

Fotogids

Beestenboel in de
Antwerpse Zoo

Portfolio Carl De Keyzer

"Fotografen zijn de schilders
van vandaag"

Koopgidsen

- Waterdichte compactcamera's
- Bouw je eigen thuisstudio

Getest

- Nikon D5000
- Ricoh CX1
- Canon A3-fotoprinter

shoot
Jaargang 1 | nummer 2
verschijnt driemaandelijks
juni, juli, augustus |
4,95 euro

Afgiftekantoor: 2099 Antwerpen X - Erkenningsnummer: P509441

BEELD

6 PORTFOLIO: CARL DE KEYZER

Carl De Keyzer is één van de bekendste Belgische fotografen, en is sinds 1994 lid van het fotoagentschap Magnum. Wij nemen zijn jongste fotoboek *Trinity* met hem door.

16 COLUMN: CHANNEL NO.5

Christoph Ruys laat zijn licht schijnen over een spraakmakend foto. Dit keer staat 'Marilyn Monroe brengt parfum aan' centraal.

18 PORTFOLIO: ALEX VANHEE

De concertfoto's van Alex Vanhee sieren al jaren de pagina's van de krant *De Morgen*. Met de muziekzomer voor de deur, een ideaal moment om in te zoomen op zijn portfolio.

24 OP PAD MET...

25 BELGIUMDIGITAL CHALLENGE EN SHOOTING DAYS

PRAKTIJK

30 IN DE PRAKTIJK: EEN DAGJE AAN DE KUST

Shoot ging op stap en bekeek wat er aan de kust te fotograferen valt, zowel bij goed als slecht weer. Hoe je het precies aanpakt, lees je hier.

42 WORKSHOP: GEOTAGGING

Moeite om na een lange reis te achterhalen waar je die ene foto precies gemaakt hebt? De oplossing heet *geotagging*: de geografische coördinaten toevoegen aan je foto.

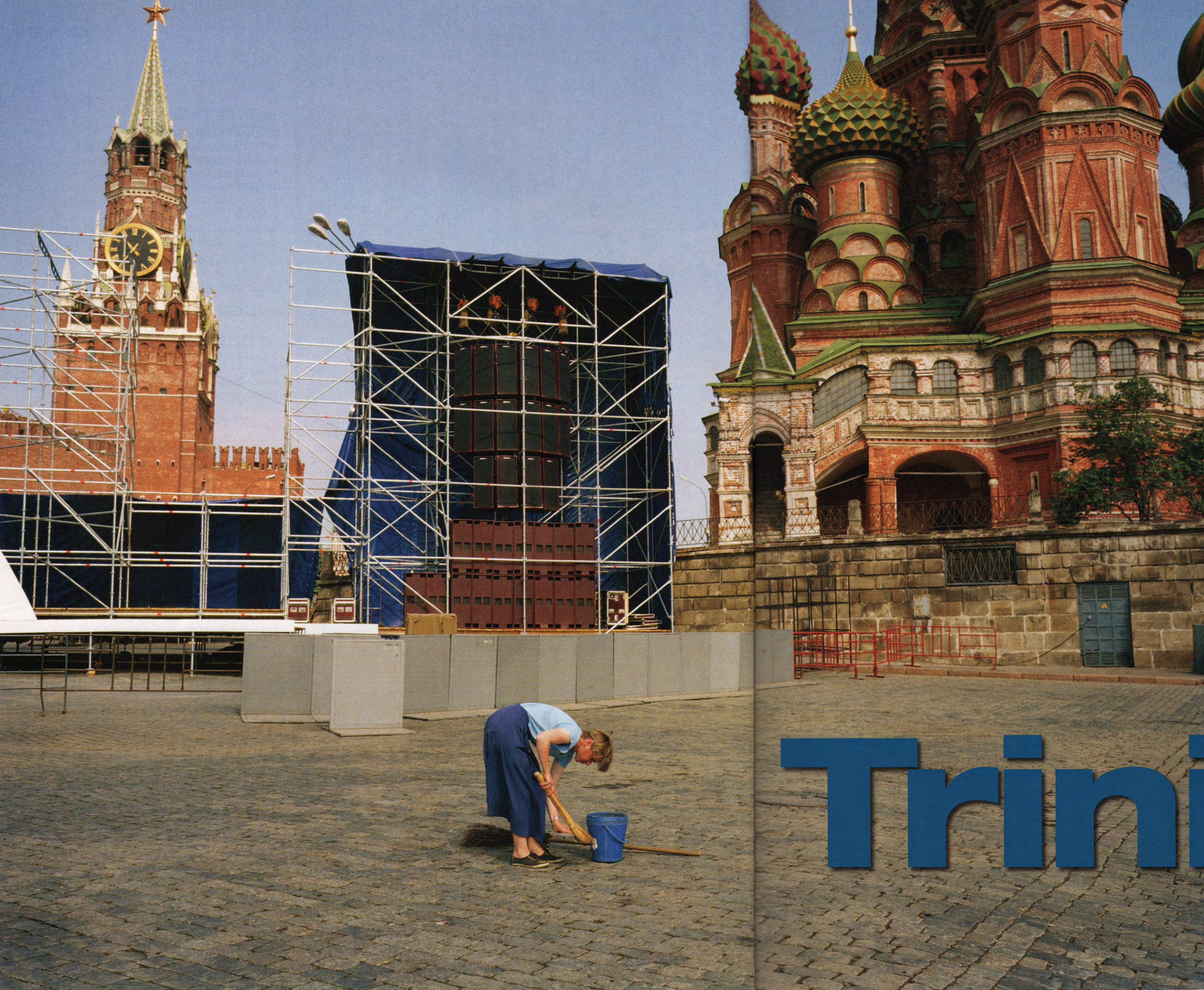
46 OP LOCATIE: FOTOSAFARI IN ANTWERPEN

De Zoo van Antwerpen is niet alleen een toeristische topper, het is ook een paradijs voor fotografen. We begeleiden je door dit fraaie dierenpark en zetten je op weg naar geslaagde foto's.

53 WORKSHOP: DIORAMA'S UIT DE DIGITALE DOOS

Eén van de dingen die je met een *tilt&shift*-lens kan doen, is het focusvlak verleggen. Met Photoshop maak je dergelijke beelden voortaan ook zonder zo'n dure lens.

Deze zomer stelt Magum-fotograaf Carl De Keyzer tentoon in het S.M.A.K. in Gent. De foto's komen uit het project Trinity, een drieluik met als thema de alomtegenwoordigheid van macht en geweld. Shoot zocht Carl De Keyzer op in zijn thuisbasis in Gent, net voor hij naar Congo zou afreizen om er foto's voor een volgend project te maken. • ED

Trinity

© Stephan Vanfleteren

- **Carl De Keyzer (1958)** is één van de bekendste Belgische fotografen.

Sinds 1994 is hij lid van het fotoagentschap Magnum. Hij publiceerde al twaalf fotoboeken.

Thailand, Bangkok, 1996
Viering van het vijftigjarig jubileum van koning Bhumibol

"Dit is niet koning Bhumibol maar een van zijn generaals. Voor zijn vijftigste jubileum was er een groot feest waarbij de koning met zijn familie in een gouden paviljoen zat. De pers mocht op tweehonderd meter afstand staan, zodat je zelfs met een teelens de koning niet in beeld kreeg. Ik zie dit als een soort rekvisieten van de macht: de generaals staan als poppetjes rond de koning. Gelukkig stonden er ventilatoren, anders vielen die mannetjes gewoon om."

© Carl De Keyzer

Zwitserland, Davos, 1997
Jaarbijeenkomst Wereld Economisch Forum

"Voor het slotbuffet van het Wereld Economisch Forum werden alle gasten per helikopter naar de top van een berg gevlogen, waar een gigantisch buffet klaarstond. Jean-Luc Dehaene en Herman De Croo waren er toen ook. Ik had andere beelden die spectaculairder waren - Dehaene in zwembroek op een feestje van Campari - maar ik vond dit beeld subtieler."

© Carl De Keyzer

Frankrijk, Marne La Vallée, 1998

Bal voor Europese prinsessen, Disneyland bij Parijs

"Ik was in opdracht van *Le Figaro* twee weken in EuroDisney. Eén van de hotels was omgetoerd tot een soort paleis voor een bal waarvoor alle prinsessen van Europa waren uitgenodigd – Lady Di, de prinsessen van Monaco, enzovoort. Die butlers met kandelaars hebben daar drie uur staan wachten, maar er is geen enkele prinses komen opdagen."

De media maken niet alleen hun teksten maar ook hun foto's op maat van twaalfjarigen.

Shoot: Kan je ons vertellen wat Magnum precies is?

Carl De Keyzer: Magnum is een coöperatief fotoagentschap dat momenteel 55 fotografen telt. Elk lid is in principe mede-eigenaar van het agentschap. Magnum biedt het werk van de leden aan kranten, tijdschriften, musea, galerijen en dergelijke aan. Daarnaast krijgt het agentschap ook opdrachten van musea, ministeries en grote bedrijven, en wijst die toe aan een fotograaf of een groep fotografen. Maar dat is eigenlijk beperkt tot drie of vier opdrachten per jaar; soms voor een paar dagen, soms voor een paar maanden – en die laatste worden steeds zeldzamer.

Het verhaal doet nog altijd de ronde dat je

broodje gebakken is als je bij Magnum aan de slag kan, maar bij Magnum zitten ook fotografen die amper rondkomen. En er zijn er met een eigen *penthouse* aan Central Park – zo groot zijn de verschillen.

Shoot: Hoe word je lid van zo'n prestigieus agentschap?

CDK: Dat is een lang proces. Je stuurt een portfolio in die beoordeeld wordt door de vaste leden. Elk jaar zijn er twee- tot achthonderd kandidaten, waarvan er nul tot vier *nominee* worden. Als *nominee* heb je twee jaar om een groot nieuw werk te maken, een boek of tentoonstelling of zo. Als dat nieuwe werk door twee derden van de leden positief beoor-

deeld wordt, dan ben je *associate*. Gemiddeld slaagt de helft van de *nominees*. Als *associate* mag je de naam Magnum al gebruiken en heb je nog eens twee jaar om weer een nieuw werk in te dienen. Pas als dat aanvaard wordt door twee derde van de vaste leden, ben je volwaardig lid.

Shoot: Heeft fotojournalistiek à la Magnum vandaag nog een toekomst?

CDK: In de massamedia is documentairefotografie zo goed als dood. Er zijn geen tijdschriften meer die een fotograaf voor twee maanden op opdracht sturen. Kranten kunnen of willen niets meer betalen voor fotografie. Ze laten journalisten foto's maken, kopen *gsm*-foto's

tegen één euro per stuk. De media maken niet alleen hun teksten maar ook hun foto's op maat van twaalfjarigen. Toen ik bij Magnum begon als *nominee* kwam 80 procent van de omzet uit fotojournalistiek, vandaag zal dat eerder 25 procent zijn.

Nu, dat is ook deels een bevrijding; als je voor de *New York Times* of *Rolling Stone* of *National Geographic* werkt, moeten je foto's altijd een verhaal vertellen en dat legt je aan banden. Niet elk beeld mag een sterk beeld zijn; er moet een verhaalstructuur in zitten. Ik kon dat in het begin helemaal niet. Je was twee weken weg, zat nog een tijd in de donkere kamer en het resultaat was altijd een *com-promis*.

Nu zie ik toch nog boeiende dingen in de documentairefotografie, in de zin van fotografen die met de werkelijkheid spelen. Ik denk dan aan Jan Kempenaers of Geert Goiris, om in Vlaanderen te blijven. Ze krijgen minder weerklank in de massamedia, maar ik geloof dus nog wel in een toekomst voor dat soort meer esthetische fotografie met een maatschappelijke waarde.

Shoot: Helpt Magnum je bij je eigen projecten, zoals Trinity?

CDK: Het is niet zo dat ik aan Magnum kan zeggen dat ik foto's wil maken in tien landen die in oorlog verkeren, en dat zij dan alles regelen of een budget geven. Ze zullen wel helpen met contacten en zo, maar je moet zelf investeren in je persoonlijke projecten. Eens het boek of project klaar is, proberen ze het wel te verkopen. Maar van de opbrengst gaat er vijftig procent commissie naar het agentschap. Waarom ik dan bij Magnum blijf? Omdat de som op het einde van de rit voor mij toch positief uitvalt. Je hebt het prestige, en geraakt gemakkelijker via de voordeur binnen.

Shoot: Wat betekenen de titels van de drie delen van Trinity?

CDK: Ik beschouw het als drie oefeningen met de schilderkunst als inspiratie. *Tableaux d'Histoire*, *Tableaux de Guerre* en *Tableaux Politiques* zijn echt bestaande genres uit de schilderkunst, die macht of geweld afbeelden en bedoeld zijn om met nederigheid of ontzag bekeken te worden.

Ik wou een zeker respect voor het beeld bedingen, zoals in de schilderkunst: mensen kijken lang naar een schilderij, en voor religieuze beelden knielen ze soms zelfs neer. Fotografen zijn de schilders van vandaag, en ik wou de macht in beeld brengen zoals ze zich vandaag toont. Het plan was om zoals een schilder naar een evenement te gaan, om met één of twee beelden terug te komen in plaats van een hele reeks. De foto's zijn bedoeld om op groot formaat bekeken te worden – twee op drie meter – zodat je er langer naar kijkt.

Shoot: Tussen de eerste en laatste foto in Trinity ligt zestien jaar. Had je het opzet voor dit boek van bij het begin in je hoofd?

CDK: Helemaal niet. *Trinity* is in stappen tot stand gekomen. Je zou zo'n boek normaal op vijf jaar kunnen maken, maar het heeft veel langer geduurd. Ik ben in 1991 eigenlijk toevallig begonnen met *Tableaux d'Histoire*, een beetje als kritiek op de media. Het was de tijd van de eerste Golfoorlog, en CNN kwam toen sterk op. Ik was getroffen door het verschil tussen wat je op CNN zag en wat ik zelf te zien

Afghanistan, Kabul, 2004 Wrakstukken van een Russisch vliegtuig

"Dit is het hoofdplein van Kabul, en ik denk dat de Afghanen die wrakken daar hebben neergezet als symbool voor hun overwinning op de Russen. Het was toevallig vliegertjesdag, en ik vond het contrast tussen het doorzeefde wrak en het jongetje dat naar zijn vlieger zit te kijken treffend."

© Carl De Keyzer

kreeg ter plaatse. CNN serveert het nieuws in hapklare brokjes, terwijl de werkelijkheid veel complexer is. Mijn eerste idee was met CNN op stap te gaan en hun reportages te confronteren met mijn eigen beelden. Maar CNN was niet echt geïnteresseerd (lacht).

De directe aanzet was een tentoonstelling over mijn boek *God Inc.* Ik had daarvoor toevallig één filmpje in kleur geschoten. Dat kon ik niet gebruiken in het boek, maar Kodak heeft daaruit een foto laten afdrukken op een billboard van acht op tien meter. Het was zo'n monumentaal beeld dat ik het idee kreeg om verder te gaan met de link tussen journalistiek en schilderkunst.

Shoot: Voor *Tableaux d'Histoire* fotografeer je de macht. Maar is de echte macht niet onzichtbaar?

CDK: Zeker in *Tableaux d'Histoire* gaat het over façades, over de macht zoals ze zich toont. *Tableaux Politiques* is meer gericht op de decors, de coulissen van de macht. Ook *Tableaux de Guerre* is ergens een façade: het is een slagveld dat door iemand is gecreëerd of achtergelaten.

Maar de echte macht krijg je nooit voor de lens. De machthebbers zijn ook maar een deeltje in het systeem.

Thema's als macht en rijkdom zijn het moeilijkst om te doen, omdat die het best afgeschermd zijn. Naar armoede kun je zo gaan. Het is een beetje jammer dat de meeste fotografen zich daarop richten. 'Slachtoffers' is iets wat niet in mijn woordenboek staat; ik hou niet van het fotograferen van slachtoffers, van zieken, van armen, omdat het te gemakkelijk is.

Shoot: Voor *Tableaux de Guerre* heb je tien oorlogslocaties bezocht, maar je bent wel uit het strijdgewoel gebleven?

CDK: Ik wou de tijd laten meespelen en tonen hoe mensen verder leven met wat er is gebeurd, met plaatsen die toch een beetje besmet zijn. Het is geen reconstructie van het verleden; je ziet dat er iets gebeurd is, maar het leven gaat verder. Het is de antithese van het *embedded journalism* van CNN, die tijdens de feiten aanwezig zijn maar geen afstand nemen. CNN gaat nooit na zes maanden terug om te bekijken hoe de situatie er geëvolueerd is.

Ik geef grif toe dat het ook een vorm van zwakte is – ik ben er niet geweest toen mensen op elkaar schoten. Dat is mijn ding niet, ik zou dat gewoon niet durven.

Shoot: Het zijn vaak idyllische beelden, maar er gaat toch ook een dreiging van uit?

CDK: Sommige van die landen zijn al dertig jaar in oorlog, en het is niet omdat er niet geschoten wordt dat er geen gevaar meer dreigt. Ook zonder open conflict zijn landen als Liberia, Ivoorkust of Oeganda erg gevaarlijk. Voor mij was het wennen om dat soort onderwerpen te fotograferen. Je hebt echt niet veel tijd. Veel foto's zijn op vijf minuten gemaakt: je ziet een tank bewegen, de jeep stopt, je stapt uit. De gids let op dat je niet op een mijn trapt, je maakt de foto en je bent meteen weer weg. Je kan zo weinig fotograferen dat je aan twee weken misschien twee of drie goede foto's overhoudt. Vergelijk dat met een stad als New York waar je op twee weken duizenden bruikbare beelden maakt.

Bovendien is er in die landen ook weinig te zien van de oorlog. In Afghanistan viel dat

nog mee omdat je daar de ruïnes hebt. Maar in Angolo, Congo, Burundi of Oeganda zag je gewoon niets. Hutten zijn na twee weken weer opgebouwd en dan is het gedaan.

Shoot: Hoe blik je terug op het project als geheel?

CDK: Geen van de drie oefeningen beschouw ik als honderd procent geslaagd. Het was voor een stuk te ver gegrepen. Er zitten goede beelden bij en ik sta nog steeds achter het concept, maar geen van de drie zijn hoofdstukken waarvan ik denk dat het niet beter zou kunnen. Ik zou nog jaren kunnen doorgaan, maar op een bepaald moment moet je er een punt achter kunnen zetten. Het boek is niet helemaal geslaagd, maar ik hou wel van niet-geslaagde boeken. Dat is het mooie aan fotografie: je kan altijd verdergaan omdat je nooit de perfectie bereikt.

Shoot: Heb je in die vijftien jaar ook de overstap naar digitaal gemaakt?

CDK: Ik was gewend met 6x7-negatief te werken, en heb gewacht tot digitaal de pure kwali-

Het boek is niet helemaal geslaagd, maar ik hou wel van niet-geslaagde boeken.

teit gaf die nodig is voor grote prints. *Tableaux d'Histoire* is afgerond in 2001 en is dus nog helemaal analoog. Voor *Tableaux Politiques* wou ik een PhaseOne gebruiken, maar die bleek onbruikbaar bij te weinig licht. Daardoor kon ik er niet mee terecht in de parlementen, waar je geen flits mag gebruiken. Gelukkig kwam toen de EOS 1Ds Mark II uit, en die heb ik daarvoor gebruikt. De meeste van die foto's zijn op ISO 1.600 of 3.200 gemaakt. Zonder digitaal toestel had ik bijvoorbeeld in het Chinese parlement gewoon geen foto's kunnen maken, zo weinig licht was er – ik denk dat ze het erom deden (lacht).

Voor *Tableaux de Guerre* gebruikte ik een 6x17cm panoramische camera van Fuji waar ik vroeger al veel mee had gewerkt. Maar de laatste foto's zijn digitaal gemaakt met een

PhaseOne P45; ik had gewoon een maskertje gemaakt met dezelfde verhouding als de Fuji. Je kan het verschil praktisch niet zien. Voor mijn nieuwe project in Congo ben ik begonnen met de P45. Maar het is niet evident om daar met zo'n dure camera rond te lopen – als hij gestolen wordt sta je daar. Congo doe ik nu met de nieuwe Nikon D3x. Die levert geen 60 miljoen pixels, maar is toch goed voor een fenomenale kwaliteit. Als je die beelden tot één meter bij één meter uitvergroot, heb je nog altijd een betere kwaliteit dan bij een gescand 6x7-negatief. En alles gaat ook sneller. Als ik vroeger twee maanden weg was, zat ik daarna soms nog drie maanden in de donkere kamer. Nu ga je twee maanden op reis en na een week heb je alle prints die je nodig hebt voor een tentoonstelling.

India, Kashmir, 2005
Vallei bewaakt door het Indiase leger

"Kashmir is zonder twijfel de mooiste vallei ter wereld. Maar het paradijs wordt bezet: er zijn 800.000 Indiase soldaten gelegd om de grens met Pakistan te bewaken. Op sommige plekken staat letterlijk om de vijfhonderd meter een soldaat. Deze draaide zich om toen ik de foto maakte, en we moesten meteen vertrekken."

© Carl De Keyzer

RECHTS - Europees Parlement, Straatsburg

"Dit was vrij absurd. In het Europees Parlement was er een soort Greenpeace-dag waar allerlei NGO's een standje kregen. Om één of andere reden zat daar ook een Touareg zilveren juwelen te verkopen, wat me een soort koloniaal gevoel gaf. Het schilderij beeldt de atoombom op Hiroshima uit en moest daarom absoluut in dit boek: Trinity is de codenaam van de plek waar de eerste atoombom werd getest."

**ONDER - Capitol Hill, Washington
Energie & handel. Subcommissie telecommunicatie & het internet**

"Het Capitool is heel toegankelijk; die familie links zijn gewoon toeristen. De aanwezigen wachten op de echte mannen van de macht en kijken intussen naar twee contrasterende vormen van representatie: het plasma-scherm en het schilderij. En met het zwarte, geluidsdempende paneel zit er ook een stuk Malevitsj in: een zwart doek als het ultieme schilderij."

© Carl De Keyzer

© Carl De Keyzer

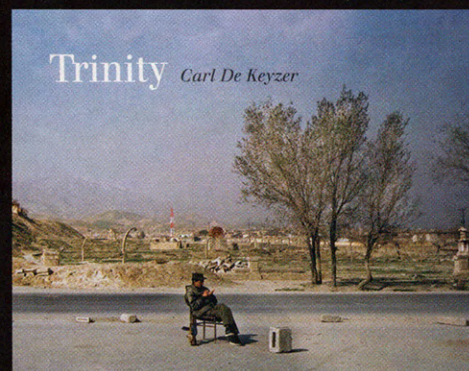
© Carl De Keyzer

The Great Hall, Beijing

Vijfde sessie van het Tiende Nationale Volkscongres

"Deze foto heb ik bewust als laatste gekozen. De hoge partij-functionarissen op het Chinese Volkscongres hebben bijna allemaal dezelfde auto met chauffeur. Het is een soort conclusie over de macht, een metafoor voor de dood: uiteindelijk moeten we allemaal door dezelfde deur naar buiten."

Shoot en het S.M.A.K. geven 10 x 2 tickets weg voor de tentoonstelling Trinity. Doe voor 23 juni mee aan de wedstrijd op onze website www.shoot.be en je maakt kans om twee tickets thuisbezorgd te krijgen. De tentoonstelling Trinity loopt van 13 juni tot 30 augustus 2009 in het S.M.A.K., Citadelpark te 9000 Gent.
www.smak.be

Het boek Trinity is verschenen bij Roularta Books.